

[Valdemar Thomsen.]

og det har jo for øvrigt kun ringe praktisk Interesse, saa længe Regeringen og dens 134 Tilhængere her i Salen bogstavelig talt kredser om en Femøre i Stedet for at tage Stilling til et for hele Nationen livsvigtigt Princip. Saa meget er imidlertid klart, at det mellem Løn og Pris bestaaende Misforhold er saa udpræget, at det i endnu højere Grad end hidtil vil stille sig afgørende i Vejen for en Forøgelse af Produktion, Eksport, Omsætning og Beskæftigelse.

En lille Antydning af, hvordan vort Løn-niveau ligger i Forhold til andre Lande, er givet i en Pjece, skrevet for nogle Aar tilbage af det ærede Medlem Hr. Christiani. Det oplyses her, at medens en Murarbejdsmand i Berlin fik 46 Kr., fik han i London 52 Kr., i Stockholm 70 Kr., men i København 85 Kr. Jeg har tit og ofte tænkt paa, hvordan det i Grunden kan gaa til, at Tarifføringerne — som vore ledende Socialdemokrater aldrig forsømmer en Lejlighed til at tilskrive sig Æren for — her i vort fra Naturens Haand fattigt udstyrede Land kan være højere end i Lande med rige Kolonier og med næsten udtømmelige Raastofkilder til Raadighed. Forklaringen tror jeg imidlertid er den, at dansk Landbrug — Verdens dygtigste, er der blevet sagt — nu gennem Aar med Regeringens Billigelse er blevet udnyttet og udbyttet efter alle Kunstens Regler af Kapitalmagt og Fagforeninger.

Det kan, som allerede sagt, være noget vanskeligt præcist at afgøre, hvordan Forholdet mellem Løn og Pris bør være, for at Samfundsmaskineriet kan fungere normalt, men interessant og lærerigt er det at drage en Sammenligning mellem Stillingen her i Danmark og Forholdene i vort Naboland mod Syd.

De for Udgiftsniveauet bestemmende Faktorer er i det væsentlige Arbejdsløn og Renteudgifter. I Tyskland — mine Tal er fra Statistikken for 1938—39 — laa den effektive Rente paa det Tidspunkt paa $4\frac{1}{2}$ pCt., og Timelønnen var 78,5 Pfennig. Her i Landet var de tilsvarende Tal $5\frac{1}{2}$ pCt. — i Dag altsaa $4\frac{1}{2}$ pCt. — og 143 Øre pr. Time, i Dag sikkert betydeligt højere, det er blevet nævnt her under Forhandlingerne, at Timelønningerne var helt oppe i 2 Kr. 50 Øre. Omkostningsniveauet er altsaa, naar man tager Vekselkurserne i Betragtning, nogenlunde ens, og hvad nu Priserne angaar, er Forholdet det — her vil jeg holde mig til Landbrugsprodukter —, at disse rundt regnet ligger 75 pCt. højere i Tyskland end her. At de bestaaende Løn-

og Prisforhold synes at have virket heldigt i Tyskland, og at nogenlunde tilsvarende Forhold maaske vilde virke heldigt her i Danmark, er der adskilligt, der tyder paa, bl. a. dette, at Antallet af arbejdsledige i Tyskland siden 1932 er dalet fra 5,58 Millioner til 0,04 Millioner. Fremstillingen af Produktionsgoder forøgedes i samme Tidrum med over 300 pCt., Obligationskurserne steg fra 71,8 til Pari og Leveomkostningerne holdtes paa 1913—14-Niveauet. De tilsvarende Tal for vort Vedkommende skal jeg ikke komme nærmere ind paa, men enhver ved, at det her i Landet er gaaet næsten diametralt modsat, og jeg ser saadan paa det, at det nævnte Misforhold, særlig Misforholdet mellem Landbrugets Indtægter og Udgifter, for en stor Del er Aarsag til den almindelige økonomiske Depression. Arbejdsgiverforeningens Formand gav i Gaar ifølge Radioavisen i Aftes den Oplysning, at Lønstigningen her i Landet gennem mange Aar har været 8 pCt. større end Prisstigningen. Det siger sig selv, at det maa give et skævt Forhold, og at det ikke kan rettes med et Lovforslag som det foreliggende. Vort Omkostningsniveau svarer altsaa som paavist stort set til det tyske, og forudsat altsaa, at Tyskland har fundet det for Erhvervslivet og for Beskæftigelsen heldigste Forhold, bliver Opgaven for os i det væsentligste i Stedet for alle de Hundekunster, man finder paa, dette simple og rimelige at faa tilstrækkelig Afsætning for vor Eksport og fuld Markedspris paa det tyske Marked. Hvis ikke det skulde være muligt, vil en valutarisk Tilpasning være lige saa paakrævet nu, som den har været tidligere, men jeg kan ikke tænke mig, at der i den Byttheandel, der foregaar med Tyskland, vil være noget til Hinder for at gennemføre fuld Markedspris for vore Landbrugsprodukter, og jeg tror afgjort, at Landbruget vil betragte det som sin Ret at faa de gældende Markedspriser. En Regeringstilhænger her i Salen har sagt mig, at Tyskerne i Stedet for 1 500 Kr. for en Hest var villige til at betale 2 500 Kr. Mon ikke det er paa Tide, at vi faar Hr. Høgsbro Holm sat fra Bestillingen som Landbrugets Forhandler. Rigsdagen kan ikke have særlig Tillid til ham, naar man betænker, hvordan han har ført Tinget her bag Lyset, og derfor tror jeg, det vil være heldigt, om der skete en Ændring paa det Omraade.

Nu kan man saa spørge: Ja, men vil en saadan Prisforhøjelse paa Landbrugsprodukter i det hele taget være forsvarlig? Dertil vil jeg for mit Vedkommende svare: Ja, det vil den. For jeg tror, at en saadan